

необхідно відповідним чином завершити також роботу над визнанням вищою судовою інстанцією України необхідності вжиття заходів щодо сприяння впровадженню положень міжнародних договорів України до судової практики. Адже дане впровадження міжнародних норм, які стосуються захисту прав та свобод людини і громадянина, можуть значно покращити не тільки судовий процес, а і все національне законодавство нашої держави, піднявши його на новий рівень розвитку.

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96 ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : від 4 листопада 1950 р., зі змінами внес. Протоколом № 1: *Офіційний вісник України*, 2006. № 32. 2371 ст.

3. Тацій В. Імплементация європейських стандартів у галузі прав людини – важливий напрям правової політики України. *Право України*, 2010. 48 с.

4. Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 року №3477-IV.

5. Коваль І. Право на справедливий суд: практика Європейського суду з прав людини щодо України. *Право України*, 2006. 132 с.

Маргарита ЗАВГОРОДНЯ

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Артур МАРГУЛОВ

професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
доктор історичних наук, доцент

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ РОЗУМІННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція як соціокультурне явище має свої відмінності залежно від країни та історичної ситуації. Корупція все ще існує у розвинених країнах світу, але це явище суттєво відрізняється від явища, яке спостерігається в Україні. Адекватні заходи боротьби з корупцією неможливо розробити шляхом транспонування світових стандартів без виявлення особливостей кожної конкретної культури. О. Костенко, науковий співробітник Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, визначає тип корупції в Україні як кризу. Це означає, що:

а) це спричинено кризою сучасного українського суспільства, а не лише недосконалістю законодавства;

б) здатний поглибити кризу в суспільстві та має можливість скасувати будь-які політичні, економічні, правові, моральні реформи. Це загроза національній безпеці України.

Антикорупційні провадження передбачають однозначність та узгодженість громадських уявлень про сутність та прояви корупційної поведінки. Це означає, що при формуванні та реалізації державної антикорупційної політики необхідно враховувати стереотипи розуміння корупції в певному суспільстві. Оцінюючи певні виміри корупції, необхідно дотримуватися стереотипного бачення, хоча воно ніколи не узгоджується повністю з баченням природи та видів корупції в законодавстві. Ситуація ще більше ускладнюється в країнах, де процес імплементації міжнародно-правових антикорупційних конвенцій, що містять основні або типові описи складу злочину, не завершений [1, ст. 238].

У правовому полі існує презумпція знання закону, тобто для цілей правозастосування передбачається, що кожен громадянин знає типи поведінки, які в цьому суспільстві належать до корупційних злочинів або корумпованих адміністративних правопорушень. Однак соціальна реальність суттєво відрізняється від нормативної моделі антикорупційних законів. І проблема в цьому випадку набагато складніша, ніж просто знання тексту відповідних правових норм.

У масовій свідомості корупція може приймати різні форми, і модель, описана в антикорупційному законі, не завжди є прийнятною для населення. Крім того, існують способи поведінки, схожі на корупцію, але з точки зору закону це не так; і навпаки, коли на перший погляд ситуація схожа не на корупцію, а на корупцію у значенні закону. Дуже важливо точно визначити, як респонденти розуміють корупцію, та розрізняти різні її прояви у конкретних побутових ситуаціях. Оцінка сприйняття корупції з точки зору соціально-культурного контексту в кінцевому рахунку залежить від розуміння корупцією населення [2, ст. 273].

В українознавстві ця проблема практично відсутня. Частково це пов'язано з відсутністю юридичних експертів у дослідницьких групах, які проводили подібні дослідження, а сприйняття соціологами корупції було неповним або поверхневим, оскільки стосувалося лише найбільш очевидних форм корупційної поведінки – підкупу, зловживання владою. Юридичні «тонкощі» щодо предмета злочину, його складу, видів відповідальності, морально-правових відносин тощо розробники відповідних методологій ігнорують [3].

Таким чином, корупція сприймається як незаконна діяльність, але вона вимушена, оскільки суспільство створило систему, яка змушує людей вдаватися до корупційних дій. У цьому контексті існує давня приказка в Україні: «Не підмажеш – не поїдеш».

Отже, корупція кризового типу, яка торкнулася сучасну Україну, має в основі значний прошарок громадян, позбавлених належної соціальної культури, а отже, під впливом свавілля та ілюзій, що проявляються у формі корупції. Саме відсутність належної політичної, економічної, правової та моральної культури, яку мають громадяни, такі як шведи чи Німеччина, є ґрунтом для корупції в Україні кризового типу. Така корупція становить велику загрозу для української нації, особливо для політичних, економічних, правових, моральних та культурних основ її розвитку. Вищезазначене уявлення про особливість корупції в Україні як кризи кризового типу, яка зачіпає не лише державу, а й громадянське суспільство, визначає, що для ефективної боротьби з корупцією в Україні необхідно розвивати цей тип технологія корупції адекватно.

1. Волянська О. В. Соціокультурний контекст розуміння та сприйняття корупції в Україні. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Соціологія. Харків, 2016. № 3. С. 238–243.

2. Скрипник А. В. Системна та несистемна корупція в освіті: ігрова модель. А. В. Скрипник, І. С. Оборська. *Проблеми економіки*. 2016. № 4. С. 273–278.

3. Психологія корупції. Режим доступу: <http://uainfo.org/blognews/1438160917-psihologiya-korupsiyi.html>.

4. Теоретико-правові засади протидії корупції: науково-аналітична доповідь .Дейнека В. Ф. та ін.: НДІ фінансового права, 2014. 39 с.

Ігор ЗАГОРОДНІЙ

курсант факультет підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції

Науковий керівник:

Світлана РИЖКОВА

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ COVID-19

Світ перевернувся з ніг на голову після страшного відкриття – COVID-19, більше відомого нам як «коронавірус». Ніхто не очікував такого різкого спалаху і не розраховував на наслідки пандемії. Кожного дня з непереборною силою змагаються люди, яким мало відомо щось про цю хворобу. COVID-19